
SPORTIVE

(Spor,Eğitim ve Rekreasyon Dergisi)

Journal of Sport , Education and Recreation
<http://dergipark.gov.tr/sportive>

Rekreatif Amaçlı Spor Yapanların Spora Yönelik Tutumlarının Cinsiyete ve Medeni Duruma Göre Değerlendirilmesi

Yalçın TÜKEL*

¹Konya İl Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü, (ORCID ID: 0000-0003-3843-588)

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi:11.12.2018

Kabul Tarihi: 17.12.2018

Online Yayın Tarihi: 27.12.2018

Öz

Bu çalışmanın amacı, rekreatif amaçlı spor yapanların spora yönelik tutumlarının cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda çalışmaya 79 kadın, 122 erkek masa tenisi oynayan toplamda 201 masa tenisi sporcusu gönüllü olarak katılmıştır. Sporcuların spora yönelik tutumlarını belirlemek için “Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ)” kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Verilerin analizinde, spora yönelik tutumu cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirmek için bağımsız örneklerde t-test analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular, masa tenisi sporcularının sadece spora ilgi duyma alt boyutu puanlarında ($t=2.65$; $p<0.05$) cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir. Medeni duruma göre ise herhangi bir farklılık bulunamamıştır ($p>0.05$). Sonuç olarak, kadınların spora yönelik tutumlarında, erkeklere göre daha ilgili olduklarını söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Spor, Tutum, Cinsiyet.

Evaluation of the Attitudes Towards the Sport of Who Do Sports as a Sportive Recreation Activity in terms of Gender and Marital Status

Abstract

The aim of this study was to evaluate the attitudes towards the sport of athletes who do sport as a sportive recreation activity according to gender and marital status. In this respect, 79 female and 122 male playing table tennis totally 201 table tennis athletes participated in the study voluntarily. In order to determine the attitudes of the athletes towards sports, “The Attitude towards Sports Scale” was used. Since the data were distributed normally, parametric tests were used in the analyses. In the analysis of data, independent samplest-test analysis was used to evaluate the attitude towards sports according to gender and marital status. The results showed that there was a statistically significant difference between the scores of the interest in sports subscale ($t=2.65$; $p<0.05$). There were no differences according to marital status ($p>0.05$). As a result, we can say that female's attitudes towards sports are more relevant than male.

Keywords: Sport, Attitude, Gender.

* Sorumlu Yazar: Yalçın TÜKEL; E-mail: yalcintukel@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde spor, toplumun sosyal ve kültürel altyapısında ayırım gözetmeksizin tüm insanları içine alan evrensel bir yapıya dönüşmüştür. Sporun yarışma amacının dışında, sağlığı koruma düşüncesi de gelişmeye başlamış ve geniş insan kitleleri çeşitli sportif etkinliklere davet edilmiştir. Yaşam boyu spor, sağlıklı yaşam için spor, fitness, aerobik, jogging ve benzer sloganlarla spor yapılan insanların sayısının arttırılmasına çalışılmıştır (Kalyon, 2000). Yapılan etkinlikten hem ruhsal hem de sosyal yönden keyif almak etkinlikten elde edilen verimi etkilemektedir (Bingöl, 2016). Bireylerin mutlu olmak, tatmin olmak, doyuma ulaşmak için uyguladıkları rekreatif faaliyetler bireylerin yaşantılarının her safhasında önem arz etmektedir (Soyer ve vd., 2017). Spor kavramı, birçok alanda da gözlemlendiği gibi hızlı bir değişim sürecine girmiş, bunun neticesinde kendisi ile birlikte birçok alanı da aynı şekilde değişime uğratmıştır (Yıldırım vd., 2006). Spor, bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönden sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını düzenleyen, mental ve motorik özelliklerini belirli seviyeye yükselten biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur (Yetim, 2014). Ayrıca spora devam etmenin en önemli nedenleri, spordan keyif alınması, yeni arkadaşlıklar edinilmesi ve spor esnasında hoş ve eğlenceli vakit geçirilmesidir (Matos, Winsley & Williams, 2011). Arslan ve Altay (2008); yetişkin bireylerin yaşam boyu spor alışkanlığı kazanabilmeleri için çocukluk döneminde aldıkları eğitimin önemli olduğunu ve özellikle ilkökul döneminde okullarda işlenen beden eğitimi ve spor dersinin bunun temelini oluşturduğunu ifade etmektedirler.

Dünyada bir yaşamın bir parçası olarak kabul görülen spor için her insanın kendine ait fikirleri ve tutumları bulunmaktadır. Tutum, bireyin bir nesneyi olumlu veya olumsuz değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır (Franzo, 2003). Tavşancıl (2014)'a göre tutumlar doğuştan gelmeyip, yaşantılar yoluyla öğrenilir, belli bir süre devamlılık gösterir, birey ile obje arasındaki ilişkide düzenlilik olmasını sağlar ve insanın çevresini anlamasına da yardımcı olurlar. Başka bir tanıma göre ise tutum, bireylerin belirli bir kişiyi, bir gurubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimidir (Özguven, 1994). Çoğu tutumların kökeni çocukluğa dayanmakta ve genelde doğrudan deneyim, pekiştirme, taklit ve sosyal öğrenme ile edinilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999). Bireylerin davranışlarını şekillendiren duyuşsal etmenler olarak da tanımlanan tutumlar, bireylerin davranışının yönünü ve şiddetini etkilemektedir (Doydu, Çelen ve Çoknaz, 2013). Tutumları etkileyen faktörleri incelediğimizde, kültürle ilişkili olanlar (cinsiyet, idoller, ilgilerin farklı oluşu) toplum ile ilişkili olanlar (aile, spor özgeçmiş, beceri

düzeni, akran ilişkileri, beden eğitimi ve spora yönelik algıları) ve okul ile ilişkili olanlar (öğretmen faktörü) şeklinde sıralanabilmektedir (Kangalgil vd., 2006). Literatüre baktığımızda özellikle ülkemizde sıklıkla beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlar incelenirken (Çetin, 2007; Güllü, 2007; Taşgın ve Tekin, 2009), son yıllarda spora yönelik tutum ölçeklerinin de geliştirilmesi ile birlikte spor tutumunun değerlendirildiği çalışmaları da (Varol vd., 2017; Yıldız vd., 2017) görmekteyiz. Tutumların ortaya çıkışı, kaynağı, tutumun bireylerin davranışlarına etkisi ve tutumların belli dönem içinde değişmesi bilim dünyasının her zaman ilgisini çekmiş ve çok sayıda araştırmaya konu olmuştur (Tekkurşun Demir ve ark, 2017). Literatürde yer alan bu çalışmaların sonuçları değerlendirildiğinde yaşamımızın bir parçası olan spora olan katılımı arttırmada spor tutumunun önemi yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, rekreatif amaçlı spor yapanların spora yönelik tutumlarının cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirilmesidir.

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Çalışmaya sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan 79 kadın ile 122 erkek toplamda 201 sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi sporcusu gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların 125'i evli, 76'sı ise bekârdır. Araştırma, betimsel biçimde bir çalışmadır. Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemlerdir (Büyüköztürk, 2010). Araştırmada tarama modellerinden olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, “çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek veya örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2015).

Veri Toplama Araçları

Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ)

Çalışmada veri toplama aracı olarak “Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ)” ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Şentürk (2014) tarafından geliştirilen “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” 25 madde ve 3 alt boyuttan (spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma) oluşmaktadır. SYTÖ 5'li likert tipi “Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)” şeklinde derecelendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 25 ve maksimum puan 125'tir. Puanın yüksekliği, spora yönelik

tutumun yüksekliğine işaret etmektedir. Ayrıca araştırmada bir diğer veri toplamı aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Veriler kontrol edilerek eksik veya yanlış doldurulanlar araştırma dışında tutulmuştur. Yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonrasında normal dağılım gösteren veriler, parametrik testler kullanılarak analiz edilmiştir. Spora yönelik tutumda cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirmek için bağımsız örneklerde t-test kullanılmıştır.

BULGULAR

Sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporculara ait demografik özellikler tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Masa Tenisi Sporcularına Ait Demografik Özellikler

Cinsiyet	Kadın		Erkek	
		79		122
Medeni Durum	Evli		Bekâr	
		125		76
Eğitim Durumu	Lise	Ön lisans	Lisans	Lisansüstü
	27	20	142	12

Tablo 1’ de yer alan verilere göre, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların 79’ unun kadın, 122’ sinin erkek, 125’ inin evli, 76’ sının bekar, 27’ sinin lise, 20’ sinin ön lisans, 142’ sinin lisans ve 12’ sinin lisansüstü mezunu olduğu tespit edilmiştir.

Sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcularının spora yönelik tutumları bağımsız örneklerde t-test ile incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Masa Tenisi Sporcularının Spora Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre İncelenmesi

Spora İlgi Duyma	X	Ss	t	p
Kadın	2.37	0.73	2.65	0.00*
Erkek	2.10	0.66		
Sporla Yaşama				
Kadın	2.20	0.61	1.10	0.27
Erkek	2.10	0.58		
Aktif Spor Yapma				
Kadın	2.83	0.69	0.41	0.67
Erkek	2.79	0.61		

Tablo 2’ de yer alan verilere göre, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora ilgi duyma alt boyutu puanlarında ($t=2.65$; $p<0.05$) cinsiyete göre

istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir. Sporla yaşama ve aktif spor yapma alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bunun yanı sıra, tüm alt boyutlarda kadınların spora yönelik tutum puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur.

Katılımcıların medeni durumlarına göre spora yönelik tutumları Tablo 3’ te sunulmuştur.

Tablo 3. Masa Tenisi Sporcularının Spora Yönelik Tutumlarının Medeni Duruma Göre İncelenmesi

Spora İlgi Duyma	X	Ss	t	p
Evli	2.14	0.67	-1.61	0.10
Bekâr	2.31	0.74		
Sporla Yaşama				
Evli	2.14	0.58	-0.00	0.99
Bekâr	2.14	0.61		
Aktif Spor Yapma				
Evli	2.78	0.62	-0.62	0.53
Bekâr	2.84	0.67		

Tablo 3’ te yer alan verilere göre, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p<0.05$). Ancak spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyutlarında bekâr sporcuların puanlarının evli sporculardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmanın amacı, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora yönelik tutumlarının cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirilmesidir.

Çalışmanın sonucunda, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora yönelik tutumlarından spora ilgi alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde, Gökdağ (2018) tarafından okul yöneticileri üzerinde yapılan çalışmanın sonucunda, “Spora İlgi Duyma” alt boyutunda kadın yöneticilerin tutum puanlarının erkek yöneticilerin tutum puanlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgu aynı zamanda, literatürde yer alan bazı çalışma sonuçları ile benzerlik göstermemektedir. Literatürde yer alan çalışmalar çoğunlukla erkeklerin spora olan ilgi ve tutumlarının kadınlara göre daha fazla olduğu yönündedir. Örneğin, Koca ve Demirhan (2004) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin spora yönelik tutum puanları kadınların tutum puanlarına göre daha yüksek bulunmuştur. Singh ve Devi (2013) tarafından Hindistan’da

üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen çalışmada da, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre oyun ve spora karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri saptanmıştır. Bu bulgular, mevcut çalışmanın sonucu ile örtüşmemektedir. Elde edilen bu sonuçlar için masa tenisi sporunun diğer spor branşlarına göre kadınlara daha fazla hitap etmesi ve onlar tarafından tercih edilmesi ile spora duyulan ilgi alt boyutunda kadınların daha yüksek puan aldıklarını söyleyebiliriz.

Diğer bir bulgu ise, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora yönelik tutum puanları arasında farklılık olmamasıdır. Ancak spora ilgi duyma ve aktif spor yapma alt boyutlarında bekâr sporcuların puanlarının evli sporculardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulguyu, evli bireylerin zamanlarını aileleri ile değerlendirmeleri ve spora da daha az zaman ayırmaları ile açıklayabiliriz.

Sonuç olarak, sportif rekreasyon faaliyeti olarak masa tenisi oynayan sporcuların spora yönelik tutumları spora ilgi alt boyutunda farklılaşırken diğer alt boyutlarda farklılık göstermemektedir. Başka bir deyişle, toplumumuzda genel olarak erkeklerin spora olan ilgileri kadınlara göre daha fazla olmasına rağmen branşlar arasında farklılıklar söz konusu olabilmektedir. Koca ve Arslan'a göre (2006) ülkemizde genç kızların ve kadınların sportif aktivitelere katılımları geçmişe göre her yıl farklılaşarak artmaktadır. Son yıllarda bu artışın daha da fazla olduğu gözlenmektedir. Özellikle masa tenisi sporuna kadınların ilgisinin diğer sporlara nazaran daha fazla olduğu bilinmektedir. Bu nedenle elde edilen bulgulardaki bu farklılıkların temel nedeninin branş olduğunu söyleyebiliriz. Spor yaşamımızın bir parçası olduğu için bireylerin medeni durumları spora yönelik tutumlarında herhangi bir değişikliğe neden olmamaktadır.

KAYNAKLAR

- Arslan, Y. & Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri, *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences*, 19 (2), 63-79.
- Bingöl, D. (2016). *İnsan kaynakları yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Büyükoztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çetin, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doydu, İ., Çelen, A., Çoknaz, H. (2013). Spor Eğitim Modelinin Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora Karşı Tutumuna Etkisi, *E-International Journal of Educational Research*, 4(2), 99-110.
- Franzoı, S.L. (2003). *Socialpsychology*. (Third Edition). Boston: Mc GrawHill., S:156.
- Gökdağ, M. (2018). *Okul Yöneticilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin Araştırılması (Bartın Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bartın: Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.

Tukel, Y. (2018). Rekreatif amaçlı spor yapanların spora yönelik tutumlarının cinsiyete ve medeni duruma göre değerlendirilmesi. *SPORTIVE (Spor, Eğitim ve Rekreasyon Dergisi)*, 1(1), 12-18.

- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kağıtçıbaşı, C. (1999). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kalyon, T. A. (2000). *Spor hekimliği* (5. Baskı). Ankara: Gata Yayınları
- Kangalgil, M., Hüniük, D., Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Koca, C. ve Arslan, B. (2006). Kadın sporcuların yer aldığı günlük gazete haberlerinin sunum biçimine dair bir inceleme. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 01-10.
- Koca, C., Demirhan, G. (2004). An examination of high school students' attitudes toward physical education with regard to sex and sport participation, *Perceptual & Motor Skills*, 98(3),754-758.
- Matos, N. F., Winsley, R. J., & Williams, C. A. (2011). Prevalence of nonfunctional overreaching/overtraining in young English athletes. *Med Sci Sports Exerc*, 43(7), 1287-1294. Doi: 10.1249/MSS.0b013e318207f87b.
- Özgüven, İ. E. (1994). *Psikolojik testler*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Şentürk, E. (2014). Spora yönelik tutum ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Varol, R., Varol, S., & Türkmen, M. (2017).Bartın Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(2), 316-329.
- Singh, R. K. C., Devi, K. S. (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports, *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*, 2(4): 80-85.
- Soyer, F., Yıldız, N. O., Demirel, D. H., Serdar, E., Demirel, M., Ayhan, C., ve Demirhan, O. (2017). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılımlarına engel teşkil eden faktörler ile katılımcıların yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2035-2046.
- Taşgın, Ö., Tekin, M. (2009). Çeşitli değişkenlere göre ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (2): 457-466.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara:Nobel Yayıncılık.
- Tekkurşun Demir, G., Cicioğlu, H. İ, İlhan, E, L & Arslan, Ö. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının beden eğitimi dersine yönelik tutumları, *International Journal of Sport, Exercise & Training Sciences-Ijsets*, 3(4), 120-128.
- Yetim, A. (2014). *Sosyoloji ve spor*, Berikan Yayınevi, Ankara 2014.
- Yıldırım, D. A., Yıldırım, E., Ramazanoğlu, F., Uçar, Ü., Tuzcuoğulları, Ö. T., Demirel, E. T. (2006). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açıları ve spor yapma durumu. *Doğu Anadolu Araştırmaları*, 4(3), 49-53.
- Yıldız, A. B., Yılmaz, B., & Arı, Ç. Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35-45.